

„Застава“ излази сваки дан два пута, а недељом и понедељником једаред.

Цена је за Угарску кад се јутарњи и вечерњи лист заједно шаље на један месец 2 кр. 40 пот. на четврт године 7 круна. Кад се јутарњи и вечерњи лист засебно шаље: месечно 2 кр. 98 пот. на четврт године 8 круна 75 пот. За Аустрију и све остале земље на четврт године 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: на пола године 3 круне, на целу годину 4 круне, а за стран-земље годишње 6 круна 50 пот. Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Телефон бр. 131.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
(Вечерњи лист.)

ИЗДАЊЕ „РАДА“ ДВОНИЧАРСКОГ ДРУШТВА У РУМИ.

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова.

Уредништво „Заставе“ је у кући г. Ј. Т. Чавића Администрација „Заставе“ налази се у кући, где је Милетићева штампарија у главној ул. бр. 22. Дониеси шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Рукописе не враћамо.

Поједини вечерњи бројеви стају 10 потура.

Чек-конто 12008.

Тешки дани.

Преживљујемо тешке политичке дане. Дане кад се ломи и крха. Треба да дође до споразума међу народима Угарске и Хрватске и Славоније, па да се гледа откуд хлебац долази. Али то не иде тако лако као што су неки мислили.

У угарском сабору мађарске странке неће ни да признају народности. А народности су ту; живе, постоје. Једини је министар-председник Веверле изговорио нешто кроз зубе из чега излази да су народности ту.

Разуме се да су ту. То подсећа на онај грчки скуп, на коме су филозофи расправљали о кретању. Неки скептичар, сумњичало, доказивао је, да и нема кретања; нами се то само тако чини. На то је устао други филозоф и почео да шета између слушаца и оног који је доказивао да нема кретања. — Што ме бунити с тим твојим шеткањем? раздражено је питао предавач шетача. — Теби се само тако чини да се ја шетам. Та ти и сам знаш да нема кретања то је само уображење.

И народности посланици засели су у угарском сабору и ту сад мало вреди доказивати да нема народности, да их не признају. У осталом таква питања се не могу решавати гласањем. Нека већина сабора или ма каквог скупа реши да се н. пр. земља не окреће. Шта вреди то? Она ће се окретати и даље.

Нами није стало до израза и не треба то да спречи споразум. Али се народности могу одржати само тако, ако их признају као целину, да могу неговати свој језик, своју културу и да им се призна право и помоћ на то.

Ми знамо како је било у прошлим вековима. Нису хтели да признају другу вероисповест осим „владајуће“ католичке. И држали су да у држави треба да буде само једна вера. Иначе је готов расцеп нејединство. Но то је изазвало само бор

бе и несреће. После су ипак морали да признају вероисповести и да свака за себе ствара целину.

Тако је данас с народносним питањем. Доказују како треба да смо сви једно. И не сме да буду народности, јер би то било цепање. Али ће на сигурно доћи дан, кад ће увидети да јединству државе не смета ако се у њој негује више језика, као што не смета, ако се у њој моле равним начином богу. Главно је, да се сви разуму, да осећају заједнички и чине, што ће свима бити од користи.

Што у угарском сабору иде тако тешко споразум у народносном питању. томе је узрок, што већина мађарских посланика није мислила довољно о том питању. И налази на лепак, који се шири из Беча.

Јер из Беча чине све могуће да се започето измирење народа онемогући. И то онемогући и у Угарској и у Хрватској и Славонији и између Угарске и Хрватске и Славоније. Плодове тога видимо на сваком кораку.

На жалост то не би могло бити да је праве свести. Али те свести још нема. — Ствар је на почетку и ровита и иде врло тешко, нарочито сад.

Али зато да не елонемо духом. Доћиће време и мора доћи када ће већина мађарског народа увидети да овако не иде и да ми имамо право. Увидеће да треба да се створи задовољство и да без тога не може напред ни у политичком ни у културном а богме најмање у економском погледу. — А ако ништа друго, економска ће невоља нагонити све, да почну једаред братски.

Угарски сабор.

У седници саборској од суботе усвојена је адреса саборске већине у начелу и за тим се прешло на расправу у појединостима. Пре гласања узео је завршну реч прво извештач већине Аладар Балаги,

припеци и у дивљим, бурним ноћима. Сав се похабао, још је већма ослабио, на месечини изгледао је као бедна утвора. Лутао је око великог дворца све док се једном не отворише широке капије на дворцу и не прође туда сјајни погреб према херцешком гробљу. У сандуку, претрпаном тешким венцима, носили су херцешкињу, за сандуком корачао је очајни муж њезин, расплавана деца и тужна пратња.

Свештеник је говорио о покојници само добро, тешио је све да ће она у рај доћи.

Те речи задржаше једног васпитача да не буде самоубијца. Задрхтао је од помисли да и на оном свету буде раздвојен од ње. Ако сам себи прекрати живот, доћиће у пакао, далеко од ње, коју је љубио до лудила, а хтео је да је и на оном свету гледа и љуби.

После погребња ишао је неодређено по странпутицама. Полагано се решио да живи светим животом. Све грехе мора покајати, па да дође онамо, где је херцешкиња. Тако и учини. Покувао се у дубину пуне шуме, молио се Богу за грешнике, мучио је себе, не би ли добио опроштај за грехе своје.

Живео је светим животом и нико му не беше раван у томе. Тело му бејаше крваво од рана што је сам себи задавао, али ни јаука није пустио преко усана својих. Људи што су га посећивали спомињали су га са побожношћу. Баш када је највише патио, смрт га избави мука.

Када је склопио очи и срце му престаде куцати, један светац бејаше мање на земљи.

А док су га побожни људи оплакивали на земљи, док је тужно одјекивало пустињачко

а за тим др. Полит, који је поднео народносну адресу.

Балаги у главном напада народности. Истина је, да су Мађари дошли и мачем освојили ову земљу, но тада су постали господари и вође свију становника њених. Мађари су примивши хришћанство, створили слободну државу. Угарска је била заштитник слободе вероисповести. Странка која је данас на влади, још 1868. године тражила је да се изборно право прошири. Мађари никад неће пристати да народности створе државу у држави. Народности хоће и за себе да присвоје ону прошлост, којом се Мађари поносе, и ако су се оне још од најстаријих времена заклеле на непријатељство према Мађарима. Наводи историјске податке, да су Срби и Румуни радили да се Угарска поцепа. Само су Словаци увек учествовали у одбрани устава, док у последње време није пошло за руком варалицама и агентима а под утиском Беча, да их отуђе од Мађара. Препоручује адресу већине

Др. Полит препоручује адресу народносног клуба. Осврће се на говоре, који су пали приликом адреске расправе. Народносне посланике оптужују издајством и дражењем, повинистичким говорима хоће да угуше тражбине народносне. Напада Банфија као шовена. Нико неће у сумњу да доводи мађарски народни карактер угарске државе. Признаје, да држава Св. Стевана може само мађарска бити, али нека се осигура народностима слободан културни развитак и потпуна грађанска равноправност. Није истинита ни она тврдња министра председника, да су се народности удружили са социјалистима.

Тиме је адреса расправа у начелу била завршена. Пале су још у тој седници три интерпелације.

Ернст Броди интерпелисао је министра правде што је заплешен један број социјалистичког листа „Világszabadság“. Министар Полоњи је одговорио. Нагласио је,

звонце, на небу беше велика радост, дочекали су га хорови са песмом.

Пут га је водио онамо поред пакла. Анђео га је водио за руку показујући му место грешника. Страпан призор бејаше то. Најстрашније муке, какве само човек замислити може. Страшно и грозно место беше то. Прилике запањена тела трче кроз ватру, страшно јачући да се човеку мозак погресе.

Светац трже анђела за руку, преклињући га да га одведе одатле. Умало се није срушио од страшне слике, према којој су његове муке на земљи биле наслада. Само даље одавде.

Кад стиже у небеске висине, миомир се ширио на све стране, песма се чула. Гледао је на све стране тражећи некога. Тражио је лепу херцешкињу, али ма колико да је гледао не виде је нигде. Она не беше ту.

Поче распитивати, не би ли је могао видети. Одговорише му суво:

— Била је зла, без срца и неверна. Овде нема места за њу. Отишла је у пакао.

Упренастио се! Сумњао је у те речи, поче је опет тражити, докле год се није уверио да је заиста нема.

Наједаред пође страшном месту грешника. Кроз врата пакла чуо се страпан јаук и писка, као рикање животињско. Када отвори врата, поново виде страхоте пакла.

Лице му је сијало, очи су му светиле грозничаво, смело и одлучно је прошао кроз врата, знајући да ће се заувек затворити за њиме.

С мађарског: Зоран.

ПОДЛИСТАК.

НА ОВОМ И НА ОНОМ СВЕТУ.

— Murai Károly. —

Живео је негде једном неки млад човек, сањало, а беше васпитач. У господском дому, у сјајном дворцу, учио је младе и размажене херцеге племенитим врлинама и разним наукама. Много је трпео због њих. Јадни васпитач овај бејаше као оно неомињени слуга. Мучили су га, презирали су га, као да му то беше награда по уговору.

Мада бејашу таки према њему, е се кадивад јако увређен и заплакао, ипак бејаше срећан овај слаби, јадни младић, попијена лица. Никада није осећао тако блаженство у срцу своје него ли сада, када му падне поглед на херцешкињу, или када помисли да заједно с њоме живи под једним кровом. А она бејаше охолна и без срца, никада га није благо погледала. Није га гледала, није му речи рекла, а када би му дошла близу, чисто се стресла гнушајући се. Поступала је с њиме као са павосним псетом. А када јој једном дотрча синчић плачући и тужећи се, да је васпитач суров био, дохвати она бич, дотрча њему и удари га. Расекла га је по образу и крв му шибну. Тада дозвоа слуге и избацисе га из дворца.

Осрамоћени и сломљени човек устаде са земље, обриса крв са лица, окрете се дворцу и жељно гледаше ватреним очима на прозор херцешкиње. И када му се учини да види неку женску сенку, опет бејаше срећан као некада.

Дуго је лутао око дворца и на сунчаној

како је данашња влада одлучила да сло боду штампе брани до најкрајњих гра ница. Тумачи затим разлику између за плене и узапћења једног листа. У Угарској нема заплене т. ј. да се лист заплени још у слогу пре но што изађе из штампе. Но има да се лист узапти. То је судска ствар и то се узапћује већ на пошти, продав ницама и т. д. кад је суд донео осуду, да је садржај тог листа кадар да буни против поретка и т. д., има велеиздаје и т. д. И у слободној Француској у интересу мора ла контролишу штампане поднеске, тако у Немачкој и т. д. тога има свуда, само не у северној Америци. Речени број соција листичког листа узапћен је за то, што је отворено хтео да буни жетелачке раднике. Он, министар и чиновништво, увек ће будно настојати, да се закон не вређа али неће дозвољавати ни то дражење. — Броди не узима одговор министров на знање. Већина узима.

Ђорђе Маниу интерпелисао је министра просвете и наставе односно Лукачевих ми нистарских наредаба у погледу народних школа

Апоњи је одговорио, како се по закону не може наредбама управљати. Не зна да такве наредбе министарске постоје, а ако постоје забрањене извршавања свију не законитости, које су у њима.

Барна Рудна интерпелисао је министра председника Векерла о конверзији обвез ница заложне кредитне банке. Нагласио је, колику је велику штету претрпело гра ђанство, што су добитци обвезница пре творени у дугове.

Векерле је одговорио, да је то све било свршено пре но што је он дошао на вла ду. Обећава да таквих дозвола неће давати.

Из народносног клуба.

Као што је познато, саборска већина није хтела народносне посланике да при вна као клуб, односно као политичку стран ку. Тада су чланови народносне странке захвалили на одборима, у којима су бирани као поједине личности. У данашњој сабор ској седници имају да се попуне та њихова места. Кошут је преко саборских бележни ка Андрије Рата и Владислава Хамерсбер га упитао народносне посланике, не би ли се примили да уђу у одбор и ако хоће, његова ће брига бити, да изабрани буду. Уједно је изјавио, да коалиција није при знала народносни клуб као странку, да их ни он као такове признати не може, већ ће бити бирани као саборски чланови, који не припадају мађарској коалицији. Народ носни клуб је закључио, да под тим усло вима чланови не улазе у одбор, очему је Кошут извештен. Према томе чланови на родносног клуба неће ући у те одборе и при поновним изборима.

Хрватска и Славонија.

Лажни „Хрватског Права“.

Ми смо довијели денунцијацију Франкова листа, како је тобоже посланик Србије у Бечу држао некакав дине, на којем да су били и не ки делегати хрватскославонски. Др. Вујић опро вргава лажи Франкова листа у „Н. Сл. Преси“ овако: «Ова је вијест апсолутно неистинита и од почетка до краја измишљена. Др. Милова новић није ни био сад у Бечу. Ја нијесам до шао у дотицај са посланицима хрватскославон ским (српско-хрватским). Нијесам дао никакав дине нити сам држао какаву наздравицу. Дан краља Петра биће тек овог четвртка, па ће се држати обична здравица краљу». Франку је девета брига, што га увате у лажи, његов лист има задаћу, да таким лажима служи туђину против интереса српског и хрватског народа у Хрватској и Славонији. «Хрватско Право» држи за своју дужност да и у овим данима вр ши своју — задаћу.

Хрватски делегати у прорачунској расправи.

И неки хрватскославонски делегати на за једничком сабору говориће у прорачунској ра справи.

Унапређујмо српску народну ношњу.

Народи се осим свога народног језика познају и по народној ношњи, којој при падају. Народна ношња и јесте обележје, које прави разлику међу народима.

А како у том погледу стојимо ми срп ски народ? Уђемо ли приликом свечаних дана у чисто српско село нећемо веровати, да у свечаном руху гледамо српску мому, ону мому, која је јуче са српом у руци жетеоцима руковедала, ону гаравушу, на којој ти око стана и топиш се од милина дивећи се руменилу природног лица њена, јер је сада та српска мома на своје руке навукла рукавице, а лице оно румено бе лилом намазано, па јој очи једва вире ис под белила, а одело на њој неко утегнуто и видиш да је скупоцено. А где је сада оно усхићење, с којим си српску мому посматрао код жетевца? Све се утипало, оладило, а у души те нешто затишти и неки тајни глас говори: «Народе српски и са те стране пропадаш!» Пропадаш зато, што српске мајке оно српско платно не употребе за одело своје деце већ купују плиш и свилу па их привикавају туђој ношњи, пропадаш ли зато, што страном ношњом доказујеш колико ти је мало стало до своје народне ношње.

Олим тога необорива је истина, да на родна ношња стоји у тесној вези са на родним здрављем, јер ако се носи тесно одело, то се ни тело не може природно развити. И то је један велики разлог, да се у нашем народу налази много кржљави, неразвијени. А с овим у свези стоји и ова позната: mens sana in corpore sano (здрав дух у здраву телу). Ако тело закржљави, не може се ни дух у њему развити, ако душевно нисмо развијени, тада морамо у свему навадовати, па и у народној ношњи.

Па како би стали на пут тој страног но шњи, која се увукла у наш народ, нарочито у наш женски свет. Ту су без двој бе на првом месту позвани наши учитељи и свештеници, да отклањају све што је ту ђинско од нашега народа, а привикавају и утуђују народ на своје. Свештеници и учитељи стоје у непосредном додиру с на родом и имају за то најлепше прилике. Кад знамо, да се деца из малена приви кавају на све, то би морали учитељи у споразуму са дечијим родитељима приви кавати децу на нашу лепу ношњу.

Овде нису искључени и други осим учитеља и свештеника, већ баш напротив, сваки је дужан допринети на народни ол тар по могућству, јер би иначе узалуд био сваки труд учитеља и свештеника, ако заједнички с њима не би радили за добро народа.

Зар би биле значајније, битније српске забаве, села, које се приређују и на који ма наша младеж понављаше долази, него кад би наша младеж — у место што се утегне у мидере да дође у своје народ ном оделу са красним јелецима. Оваким примером предњачи нам у том погледу гђа Милена дра Ж. Миладиновића.

Приликом забаве у сврху подизања споменика пок. чика Јови Змају, око које је сав свој труд и добру вољу понављаше уложила гђа Миладиновићка, обукла је српску децу у српско народно одело. Не дељу дана после тога приредила је срп ска занатлијска задруга мајалис и срце ти је од милина заиграло и необични осећаји човеком овладали, када је посматрао срп ску децу и девојке ратарске и отмене у српској народној ношњи. Па кад су се у коло ухватиле, које је коло речни валови таласало морало се око сузом оросити.

Овакав нам пример својим делом и са ветом упућује све, не само ратарке, да своју децу привикавају на српску народну ношњу. Тим примером постигнут је такав успех, да се савесне српске мајке управо такме, која ће што лепше да начине одело својој деци од српскога платна. Оваковим настојањем и привикавањем младеж ће у том уживати, а то би уједно и најради калнији начин био, да се туђинска ношња у нашем народу искорени. Овај пример уродиће добрим плодом, а српске мајке нека се угледају на ово, како би тиме

зравље своје деце и своје материјално стање — поред туђинске ношње — сачу вале од видљиве пропасти.

Румњанин

Нови Сад, 27. јуна.

„Скандал Голуховски-Шкода“. Ма ђарски листови већим делом осуђују, што је Србији натурен царински рат. Многи пребацују мађарској влади што је и у питању трговачког уговора попустила Бечу. — „Пешти Хирлап“ доноси чланак под горњим насловом, у којем вели и ово: „У седници делегација од 27. јуна по н. к. барон Буријан, министар изјавио је у име грофа Голуховског ово: „Министар спољних послова понавља своју ранију из јаву, да он није форсирао Србију, да купи Шкодине топове, па је неће ни форсирати“. После ове јасне изјаве, Голуховски сад ипак тражи од Србије писмену обавезу из јаву, да, за време предложеног трговин ског провизоријума, неће решити питање о набавкама топова противно интересима Аустрије! Сасвим је природно, да Србија тај захтев сматра као такав, који се не може усвојити.

Ми пак питамо г. Голуховског, како се може слагати тај захтев односно Шкоди них топова у бечкој ноти са изјавом Буријана Голуховског у делегацијама? Чудновато је, дакле, што Голуховски злоупотребљава по верење делегација. Он двапут званично из јављује најодлучније, да нешто неће учинити, па то ипак доцније учини!

Пошто су угарске делегације искључиво за љубав угарске владе усвојиле бу джет и тако за љубав угарске владе спасле Голуховског од срамоте да добије изјаву не поверења то сад треба угарску владу ин терпелисати: да ли је већ вољна стати на пут гнусним гешефтовима Голухов сковим?

Што се поруцбине топова тиче, то је чисто унутрашња ствар Србије. Србија је дужна, да питање о поруцбини топова реши овако, како то највише одговара ин тересима Србије. Србија није дужна да води никаква рачуна о интересима индустрије оне државе чији се министар Голуховски, већ пола године непрестано грубијански понаша према Србији!

Ово скандалозно, већ и сумњиво питање затеже се из Беча или из користољуби вих, провизионских рачуна или из поли тичких. Политички рачун може бити само у овоме: Голуховски и сам — као и Ср бија — уверен о неупотребљивости Шко диних топова, наваљује да Србија купи те топове, да би она са рђавом артиљеријом подлегла у будућем евентуалном рату, те да би потпуно дошла у зависност од Ау стрије.

Природно је, да Србија ни у ком слу чају неће да уђе у овај пазар. Угарске и аустријске индустрије ништа се не тиче, хоће ли се једно предузеће (од тих топо ва) користити или не. Трговински уговор треба закључити, да би се избегао ца рински рат са Србијом, јер ће штету пла тити монархија.

Проузроковача овог инцидента (Голухов ског) треба што пре уклонити с пута, да не би још већу несрећу учинио.

Очекујемо од Србије, да ће се знати понашати према препотенцији Голухов сковој!“

Политички преглед

Француска штампа и царински рат. Француски листови „Тан“, „Журнал де Деба“, „Фигаро“ и многи други доносе из Хавасове агенције многе опширне теле граме српског пресбирова о царинском сукобу са Аустро-Угарском, о неправед ним захтевима бечке владе, а умесности одговора српске владе на те захтеве (с текстом одговора) о коректном држању српске штампе, која одобрава рад српске владе у овом сукобу, о исправама злона мерних нетечности у говору грофа Голу ховског на интерпелације у делегацијама и т. д.

Сем тога француски листови доносе и опширан телеграм српског пресбирова о

прослави 30 годишњице рата за ослобођење, што га је прославила у чланцима српска штампа.

Позив на претплату.

1. јула 1906. године отварамо нову претплату на трећу четврт.

„Застава“ излази два пут дневно, а стаје као и до сад на три месеца 7 круна за све оне, који желе да им се „Застава“ дневно један пут поштом шаље. — За оне, који желе да им се лист шаље два пут дневно поштом стаје 8 круна 75 потура.

За Нови Сад стаје „Застава“, кад се два пут дневно шаље лист кући, 8 круна на три месеца.

Ми ћемо и даље чинити све што можемо, да одржимо „Заставу“ на оној висини, која одговара угледу народа и радикалне странке и молимо све пријатеље листа да нас у овом послу помогну.

Обраћамо изрочито пажњу на „Заставине“ оројеве од петка, вечерњи и јутарњи број уједно. Овако проширени народни бројеви доносе расправе о задружарству, привреди, о народном здрављу, о правним поукама и т. д. Ти се бројеви удепшавају за најшире кругове, а претплата за њих стаје 4 круне годишње а на три месеца 1 круна.

Најлакше се претплаћује поштанском упутницом.

По решењу управе, лист се ником не сме давати на вересију.

У Новом Саду јуна 1906.

Уредништво и администрација
„З А С Т А В Е“.

Вести из места и са стране.

Народна победа.

Пишу нам из Окучана: Тридесет година је минуло, како у овоме српском крају дави народну вољу Перо Драгосављевић из Окучана и неколико пустих себичњака. Још од злогласнога предстојника Млинарућа, који је прогањао и затварао највиђеније српске синове датира се каријера Пера Драгосављевића, начелника општине окучанске и председника имовне општине градешке.

Народ је покушавао у гише прилика да се отре се овога човјека, но он је свагда успео, да опања и одржи противнике и исходи себи помоћ и заштиту котарске области, жупанијске и владе. Уписао је он себе давно у ону нечасну књигу Чавракових једномисленика.

И што народ није могао кроз толике године, постигао је ових дана. Оборно је у општинском одбору већину Драгосављевића и куеновских скутоноша и извојевао већину народним људима. За овај успех част нек је попу Марку Витасу, Милану Мајсторовићу, Слијепчевићу и Плећашу, који смједоше ставити се на чело народу. Сад треба мудро удепшавати рад јер ће старе скутоноше куеновске по своме начину из потаје све употрбљавати, да омету рад у корист народа.

Граничар

Абитуријентима на знање.

Од југословенског академског друштва из Љубна добијамо ове редове: — Југословенско академско друштво „Слога“ у Љубну (Leoben Staiernark) даје на знање оним абитуријентима, који мисле положити рударске високе школе, да се изволе за време феерија обратити на госп. Милорада Лазаревића, stud. mont., Зајечар, Србија, који ће им поближе информације дати.

Мало статистике за месец мај.

По званичним податцима у месецу мају родило се у Угарској свега деце 57.814; умрло је свега особа 42.543. Прираштај износи 15.271. Од тога броја у Хрватској и Славонији родило се у мају 7668 деце, умрло свега особа 5144. У месецу мају прошле године више се родило 749, али је ове године у истом месецу умрло 3627 мање. У мају месецу је издато 14 хиљада и 403 путне исправе, од тих је 8754 издато за емиграцију, ови други су за осталу сврху издати. У априлу је издато 15 хиљада 482, а у марту 15 хиљада 976 путних исправа. Већи део од издатих пасоша (9233) важио је за Америку, 1433 за Румунију, 185 за Немачку, 280 за остале државе. У мају је било у целој Угарској 2703 случаја пожара са штетом од 5 милиона 464 хиљаде и 266 круна. Од тога отпада на Хрватску и Славонију 58 општина у којима се пожар десио

са 60 случаја пожара, а 73 пожара оштећених са свотом од 1 милиона 775 хиљада и 49 круна. Највећи пожар се десио у Хелпи (у гемерској жупанији) где је 294 погорелаца претрпело штету од 738 хиљада и 921 круна. У мају је у целој Угарској склопљено 16 хиљада и 4 брака (са 1434 више него у мају 1905. године). Од тога отпада на Хрватску и Славонију 1661 брачна веза. Брак склопљен између Чивута и хришћана било је 53 случаја. У 33 случаја је младожења Чивутин био.

Гимназија у Доњој Тузли.

Из овогодшњег извештаја о овоме заводу видимо ове податке: Њака је било по вероисповести: српско-православних 70, римокатолика 60, муслимана 24 и неколико Јевреја, гркокатолика и евангелиста.

„Босански“ језик предаван је по овим читанкама: Дивковић, Хрватска читанка за I, III и IV. разред; Маретић, Хрватска читанка за II. разред; Петрачић—Бадалић, Хрватска читанка за V. и VI. разред; Петрачић—Милер, Хрватска читанка за VI. и VII. разред. — Ево из каквих се књига учи „босански“ језик. Када већ нема „босанских“ читанки, онда свакако треба узети обзир на број српско-православних љака, па нека се учи по српским читанкама. За ученичку књижицу набављено је неколико књига међу њима ни једна српска. За учитељску књижицу набављена је само једна српска књига и то Грчајева историја српске књижевности. — Но ова гимназија још се нечим уздиже над својим другима. У њој се приморавају ђаци, да приватно читају латинске класике. И ђаци се сломаше читајући Цезара, Овидија, Ксенофонта. Ако овако и даље буде, онда ће се до три-четири године у Доњој Тузли говорити само латински. Идеш сокаком и чујеш само латински, а ти се чудиш и маслиш, да си у Риму!

Србин дипломиран криминалиста.

На париском универзитету је пре две године отворена криминалистичка школа, намењена оним свршеним правницима, који би хтели да се стручно образују за криминалисте. Међу првима који су ту школу свршили и добили диплому, налази се и један Србин: Милорад Н. Стевановић, свршени правник, полицијски писар у пензији. Стевановић је први Србин, који је ту школу свршио.

„Исидор Бајић добио прву награду?“

Један од најугледнијих београдских листова „Политика“ у свом броју од прошле среде доноси следеће редове: „Неки прекоставски и овдашњи листови јавили су да је на конкурс за композицију нове химне досуђена прва награда г. Исидору Бајићу, учитељу музике из Новог Сада.

Међутим, у министарству просвете демаптују ту вест и веле, да одбор још није ни почео да разгледа послате композиције.“

Зашто је ова вест измишљена, ко је измислио и протуррио у новине? Шта се с њом хтело? Та се питања намећу сваком и нехотице. И свако их тумачи по свом схватању.

Брига у Славонији.

Пишу нам из Славоније: Непрестане кише бацају народ у велику бригу. Честе поплаве починише велике штете по ливадама и пољима. Уништише го-тове кошанице. Штета голема. У Посавини народ усли-јед поплаве Саве остао без хљеба. Тамо гдје не до-дијавају поплаве не може се од киша, да свршавају радови. Ливаде непокошене, кукурузи неогрунати а жетва на прагу. Ако се и увремени неће се моћи досијети посвршавати све како треба. Радника мало, и што их је покупили. У варошима ишту над-ницу од 2 К. 40 фил. до 3 К. и ракију; по селима 1 Кр. и обичну храну. Косци и жетеоци много више.

Шљиве су биле понијеле, или су опале. Нешто их пофурило. На мјестима има прилично, а негдје по мало.

Виногради су такође добро понели, али због киш-а у цвијету осули се и грошје се проредило. Сад у-дари пероноспера. Воће обично друго родило. Сви су изгледи на слабу љетину.

Одрезао му ухо.

Пишу нам из Рајаћа: Лугар Станко Идојтић за-мјерио се Авраму Маринковићу и овај неки дан до-чека лугара Станка изе бусије и луши га оштром сивиром по глави. Како је на глави био пешир, си-вира се задржи и скрену на страну, те одреза ухо и комадић лица, да све на једној кожици остало ви-сити Дру Младеновићу пошло је за руком, да за-паје одрезано ухо и како сад срашћује, да лугару поврати уво. Напомињем, да је лугар имао уза се пушку, али без набоја иначе би Аврам, који је кљ-кав на једној руди зло прошао. Овако ће, да одго-вара само пред судом.

„Српски Учитељски Конвикт у Новом Саду“

примио је у јуну т. г. ове чланарине: Од Михаила Марковића, члана српске народне позоришне дру-

жине 10 К. — Од Михаила Тодоровића из Па-краца 10 К. — Од Симе Ђуштин из Драговића 10 К. — Од Жарка Алексића из Ст. Футога 5 К. — Од др. Ивана Веселиновића из Кикинде 30 К. — Од Николе Чубрила из Попиваца 20 К. — Од Еманујела Радошевића из Буђановаца 20 К. — Од Радивоја Узелца из Петроварадина 70 К. — Од Шандора Тапавице из Шајкаш-Лока 10 К. — У-место венца на одар пок. Дафине Михајловићеве, учитељици бегечкој приложише: Српски учитељски збор у Новом Саду 14 К. — Пријатељи и пошто-вачи из Бегеча 22 К. — Ђока и Катица Михајло-вић из Новог Сада 10 К. — На свима овим при-лозима захваљује управа.

Куропаткинова књига.

Бивши врховни заповедник руске манџурске вој-ске, генерал Куропаткин довршио је, како је већ јављено своје велико историјско дело о узроцима руских пораза у источној Азији. Одлични достојан-ственици и друге личности, који су посетили Куро-паткина на његовом имању, и имали прилике да прочитају споменуто дело, тврде да генерал Куро-паткин доказује службеним исправама и депешама, да он није на ратном пољу никада могао самостално радити. У одлучним часовима примао је налоге из Петрограда, које су увек мењали његове одредбе и планове. Куропаткин при том открива неке ствари, које ће без сумње побудити сензацију.

Американски.

У Америци је све — американски. У њиховим баш стручним листовима чита се и ово: За послед-њег потреса у Сан Франциску, многи људи, који крај ногу нису могли да одају, кад је потрес почео да задаје страх, ти су људи скакали с кревета као здра-ви здравцати, почели су трчати. Неки су тако са свим и оздравили. За једнога пишу, који је био преко петнаест година прикован за кревет, оздравио је са свим и још је помагао друге да спасава.

Страх кости ломи, реч је одавна позната. Али ево, где страх и лечи! Па и то је у Америци било. Добро би било, да тај лек пређе мало и у Европу. Можда би страх, ко га познаје, натерао многог не-ваљалца, да иде правим путем а да не седи ваз-да на месту — пакости.

Брзојави „Застави“.

Стигли 30. јуна.

Трговачко питање између Србије и Аустро-угарске.

Београд. Влада ће у свом последњем меморандуму одговорити да прима све ус-лове аустроугарске у питању привременог трговачког уговора, само задржава потпуну слободу и самосталност у пита-њу набавке топова.

Београд. Очекује се у току ове неде-ље промена једне ил две личности у ми-нистарству.

Прилике у Русији.

Петроград. Велики кнез Николај, дао је оставку на главном заповедништву гар-дијских трупа.

Прилике у Француској.

Париз. Касацциони суд је донео одлуку, да се судске пресуде обнародују у свима општинама француским.

Судар влакова.

Њу-Јорк. Код Мартинвиља сударио се особни воз са теретним. 6 особа је по-гинуло а 45 рањено.

Т р г о в и н а.

НОВИ САД, 13. јула 1906. године.
Пшеница прве каквоће 14 к. — п. до 14 в 80 п.
Пшеница нова — к. — п. до — к. — п.
Пшеница средња 14 к. 40 п. до 14 к. 60 пот.
Пшеница лакша 14 к. — п. до — к. — пот.
Наполица нова 12 кр. 40 п. до 18 кр. — пот.
Јечам 10 круна 40 пот. до 11 кр. — пот.
Зоб стара 15 кр. — пот. до 15 кр. 60 пот
Кукуруз у зрну н. 12 кр. 40 п. до 12 кр. 80 п.
Кукуруз у клину в. — кр. — п. до — кр. — пот.
Маст 140 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланина 140 кр. — пот. до — кр. — пот.
Сланина паљена 140 кр. — п. до — кр. — п.
Свињи угојени тешки 92 до 94 пот.
Свињи средњи . . . 88 до 90 „
Свињи лаки . . . 80 до 86 „
живе мере.
Теопи 68 п. до 72 пот. по кили
Јагањци 20 к. до 36 к. по пару
Овци — кр. до — кр. по кили.

све од 100 кила

Братство манастира Гргета овим путем јавља, да ће се годишњи помен (парастос) за многозаслужнога настојатеља и ученога архимандрита грбетешког

ИЛАРИОНА РУВАРЦА

у манастирској цркви у суботу 8. (21.) јула о. г. у 10 сати пре подне одржати.
862 1-1 Братство манастира Гргета.

О г л а с.

Адвокат, Србин из Беле Цркве, потребује кандидата, Србина, са већом праксом, или без праксе, али је потребно да је дотични др. права.

Обратити се ваља на **ЈОЦИКУ ПУТНИКА** адвокатског кандидата у Белој Цркви.
863 1-3

Дражбени оглас.

Управа манастира Раковца расписује јавну дражбу на мањак на дан 16. (29.) јула 1906. у 3 сата по подне, ради оправке крова на манастирском здању. Прорачуном је установљена свота 10.852 круне 40 потура. Прорачун и нацрт могу се видети у свако доба у канцеларији манастирској. Вадијум је 5%.

У манастиру Раковцу 28. јуна (11.) јула 1906.

865 1-3

Управа манастира.

Н а т ј е ч а ј.

На овдашњој српској основној школи, — у којој ће са новоустановљеним учитељским мјестом, предавати у школској 1906/7. години, 5 учитељских сила, — расписује се натјечај за 2 учитеља и 1 учителицу.

Плаћа је учитељима 1200 К, а учитељици 900 К годишње и стан и огријев у нарави.

Дужности су, да поред предавања у додијељеном им разреду, судјелују при богослужењу и евентуално при приређивању забава у корист школе.

Компетевети нека своје молбе пошаљу на потписану општину до 20. јула о. г. Српско православна црквено школска општина у Бијељини 17. јуна 1906.

Перовођа:

В. Љубојевић.

Председник:

Васо Маринковић.

807 3-3

КУЋА

за продају у Митровици, у средини вароши, састојећи се из 3 собе, кујне, спај за и подрума, даље две куће у дворишту згодне за издавање као посебни станови, чардак, шупа и повећа башта.

Упитати се може у **кући број 28 Фрушкогорска улица у Митровици** и код администрације овог листа.
787 3-3

2 ШЕГРТА

треба одма за моју мануфактурну и мешовите робе трговину.

Владимир Ивков

866 1-2

Ст. Стапар (Бачка.)

ПОМОДНО МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА
ЂОРЂЕВИЋ, АРАДСКИ И ДРУГ
у Ст. Бечеју

потребује помоћника. Самостални продавци имају првенство. — Ступање одмах.

860 1-3

МАНУФАКТУРНА И ПАМУКА ТРГОВИНА

Јефте Пантића

У ЧАКОВУ

потребује једног старијег и једног млађег помоћника. Дотични који на ова места рефлектирају, требају да су оспособљени добри продавци, а поред тога мојају добро владати романским језиком. Ступање 1. августа.
864 1-3

ЗА ЈЕДНУ ДРВАРСКУ РАДЉУ

потребан је добар продавац и дело вођа са знањем српског, немачког и мађарског језика.

Треба поднети и сведочење у препису. Плата је 60 круна и читава опскрба.

Оферти се имају упутити на

удову **Јована Јакеша**

869 1-2

у Мокрину (Торонтал).

ДВА ШЕГРТА

из добре куће могу добити место у нашој мануфактурној трговини.

Лудвиг Шосбергер и комп.

868 1-2

Нови Сад.

ПРОДАЈА КУЋЕ.

Из слободне руке продајем своју кућу са великим плацем у ханској улици бр. 19. Купци нека се обрате на власника

Васу Вучковића

590 9-10

темеринска улица 40.

О г л а с.

Подписано друштво издаје на једну или више година односно продаје своју у **ЛЕЖИМИРУ** лежећу земљу у укупној површини од **31 катастрално јутро и 1598[□]** и то:

24 јутра	1480 [□]	оранице прве каквоће;
3 "	516 "	пљивика на најбољем месту;
1 "	1290 "	ливаде;
1 "	285 "	палњака;
— "	1227 "	гумна.

Они, који би желели ово под закуп узети односно купити нека се изволе обратити на управу

865 4-5

СРПСКО ЕСКОНТНО

деоничарско друштво у Митровици.

ЈЕЛЕНА Ћ. МИРОСАВЉЕВИЋКА

У НОВОМ САДУ

има част известити своје поштоване муштерије, да је свој

ЖЕНСКИ МОДНИ САЛОН И ШКОЛУ

за теориско и практично изучавање кројења и шивења женских хаљина, из свога досадашњег стана дунавска улица бр. 22. од 1. јула о. г. преселила у Ђурчику улицу бр. 14. I. спрат, и моли своје поштоване муштерије да јој и на даље поклоне своје поверење.

У исто време част ми је упозорити поштоване родитеље, који желе да им женска деца темељно и лако науче и изуче ову вештину теориски и практично, да сам у моме салону отворила перманентну школу за шематично и практично изучавање вештине кројења и шивења женских хаљина, те стално примам нове ученице сваког дана. У школи и салону говори се српски, мађарски и немачки.

Школариња умерена, а за успех ученица гарантујем.

У Новом Саду, јула месеца 1906.

864 1-3

НЕКОЛИКО

српско-немачких кореспондената,

који су брзи радници, траже се за једну велику трговину за 1. Октобар п. р. — Млађе снаге, које су од колонијалне струке, имају првенство. — Оферти са преписом сведочења (не оригиналом) и фотографијом имају се упутити под шифром: „**К. В. 1798**“ на

836 3-3

RUDOLF MOSSE, Budapest, Ferenciek-tère 3.

Гостионица под рачун.

Од 1. октобра 1906. дајем моју

ГОСТИОНУ

у сопственој кући, која лежи на најбољем месту, преко од општинског дома у **СЕНТОМАШУ** под рачун. Гостионица се састоји из 2 простране дворане, једна са билијарем, одаја за спавање, кујна, келнерај, подрум и 4 путничке одаје; пред кућом непосредно лепом баштом и салетлом и кугланом, пространим авлијом, шупом, шталом, 2 капије, свод околу куће калдрма. У кући се налази дућан и месарица, а у гостионици је смештена **Српска Касина**. Гостионичар треба да говори српски, мађарски и немачки, треба добра и чиста кујна. Кауција 500 круна, радња врло добро ради, постоји 26 година. Срби без мале деце имају првенство.
799 2-3

Милош Рунић,
у Сентомашу.

Оглас дражбе.

Српска православна црквена општина у Новом Сланкамену, након одобрења архијерејског административног одбора у Карловци од 17. (30.) октобра 1905. године гради себи српску православну цркву. — Сви радови око градње саме цркве процењени су на 30.002 круне 63 филера. Дражба ће се за градњу цркве обавити у Новом Сланкамену на Св. Илију 20. јула п. н. к. 1906. г. Право на дражбовање имају само они подузетници, који су струковно квалификовани.

План заједно са трошковником може се видети и проучити код овдашње српске православне црквене општине.

У Новом Сланкамену, 27. Јуна (10. Јула) 1906. године.

Председник:

Живан Атанацковић.

Перовођа:

Милан Црнојачки.

860 2-12

ПРОДАЈА ЗЕМЉЕ

Преко 300 кат. јутара најбоље ораће земље у румском котару продаје се из слободне руке под врло повољним условима.

Једна парцела 74 јутра, 1 парцела 70 јутара а остале су такођер велике.

Провизија искључена.

Извештај даје канцеларија

Г. д-ра Јована Шевића

у Руми (Славонија.)

719 3-3

МЛАД СРБИН

академски стручно образован, тако да може у сваком граду на западу наћи угледно и добро награђено занимање.

Желео би се младом и лепом Српкињом оженити, која би имала новаца да би могао још неко време походити универзитет на западу.

Понуде слати на администрацију овога листа под знаком „**Млад стручњак**“.

863 2-3